

Załącznik nr 3

OBJAŚNIENIA DO WPF

W podejmowanej Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2025 - 2039 zaprognozowano wartości dochodów i wydatków budżetu oraz przychodów i rozchodów.

DOCHODY

Planowane dochody gminy ogółem szacuje się na kwotę 154 548 879,81zł, w tym dochody bieżące to kwota 135 786 684,08zł. Dochody majątkowe szacuje się na kwotę 18 762 195,73zł.

Według informacji z Ministerstwa Finansów planowana wysokość udziału gmin w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT w 2025 roku wyniesie 73 286 157,19zł, a w podatku dochodowym od osób prawnych CIT zakłada się wpływy na poziomie 6 093 796,72zł. Wpływy z opłat za zezwolenie na sprzedaż alkoholu to kwota 750 000,00zł. Subwencja ogólna to kwota 2 487 423,90zł. Dochody z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące to kwota 10 933 701,27zł. Pozostałe dochody bieżące stanowią kwotę 42 985 605,00zł, w tym z podatku od nieruchomości 18 530 000,00zł. W planie dochodów uwzględniono podwyżki stawek podatku od nieruchomości, jak również przewidziano wpływy z zaległości podatkowych z lat poprzednich, które są sukcesywnie ściągane. Planowane dochody majątkowe w 2025 r. to kwota 18 762 195,73zł, w tym ze sprzedaży majątku – 352 000,00zł. Pozostałe dochody to kwota 90 000,00zł stanowiąca dochód z przekształcenia użytkowania wieczystego oraz kwota 18 320 195,73zł z dotacji i środków przekazanych na inwestycje. Za gospodarowanie odpadami komunalnymi założono wpływy na poziomie 8 165 000,00zł. Wpływy zwiększono w stosunku do 2024r, w związku z podwyższeniem stawek od I kwartału 2025r. Uchwalona nowa stawka to 32,00zł od osoby.

Zmiany w zakresie prognoz dochodów obejmują korektę prognoz dochodów bieżących. Od 2026 roku wykorzystano wskaźniki wzrostu PKB realnego oraz inflacji. Prognozę dochodów z tytułu udziałów we wpływach z podatków dochodowych wyliczono z wykorzystaniem obu wskaźników. Dochody z subwencji, dotacji celowych oraz podatków i opłat (w tym podatku od nieruchomości) wyliczono wykorzystując jedynie wskaźnik inflacji.

Wartości wskaźników inflacji i PKB realnego dla lat 2026 - 2039 zostały zaczerpnięte z dokumentu *Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Aktualizacja – maj 2024 r.*

WYDATKI

Plan wydatków ogółem to kwota 157 992 596,88zł, w tym bieżące planuje się na poziomie 131 537 311,59zł, a na majątkowe zakłada się w 2025 roku kwotę 26 455 285,29zł, co stanowi 16,74% wydatków ogółem. Na obsługę długu zaplanowano kwotę 4.000.000,00zł. Część zadań inwestycyjnych realizowanych w 2025 roku jest kontynuacją zadań z roku 2024 i jest wykazana w przedsięwzięciach do Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta. W związku z wprowadzonymi założeniami do budżetu na rok 2025 i lata następne limit wydatków na przedsięwzięcia ogółem na rok 2025 zamknął się kwotą 18 277 157,63zł, w tym na wydatki majątkowe – 17 882 591,29zł. Szczegóły zostały przedstawione w załączniku nr 2 – Przedsięwzięcia do Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Sokołów Podlaski.

Prognoza wydatków bieżących od 2026 roku została sporządzona w oparciu o wyliczenia kosztów obsługi długu oraz założenia dotyczące koniecznych do wypracowania nadwyżek operacyjnych. Koszty obsługi długu zostały wyliczone zgodnie z aktualnymi danymi dotyczącymi posiadanych i planowanych zobowiązań oraz ich harmonogramów spłaty. W celu wyliczenia odsetek wykorzystano faktyczne lub planowane wartości marży każdego zobowiązania oraz odpowiednie dla nich stawki bazowe WIBOR. Przyjęto, że stawki bazowe WIBOR wyniosą: 5,0% w 2026 roku oraz 3,00% w pozostałych latach prognozy. Marżę na przychodach zwrotnych przyjęto na poziomie 1,50%. Takie założenie ma na celu ustrzeżenie Gminy przed potencjalnym wzrostem stóp procentowych.

Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane w latach 2026 – 2027 zwaloryzowano o wskaźnik inflacji, a od 2028 roku zaprognozowano w tempie wzrostu dochodów bieżących.

Wydatki bieżące (bez obsługi długu) w 2026 roku przyjęto na poziomie zbliżonym do planu na 2025 rok, w 2026 roku zwaloryzowano je o wskaźnik inflacji, a od 2028 roku wydatki bieżące bez obsługi długu wznoszą w tempie wzrostu dochodów bieżących. Pozwoli to utrzymać Gminie wielkość nadwyżki operacyjnej na stałym poziomie, a przy sukcesywnej spłacie długu wpłynie na niewielki wzrost udziału nadwyżki bieżącej w dochodach bieżących, powodowany stopniowo obniżającymi się kosztami obsługi długu.

Wydatki majątkowe zostały zaprognozowane z uwzględnieniem wykazu przedsięwzięć oraz możliwości samodzielnego finansowania inwestycji wynikających z wypracowanej nadwyżki operacyjnej. Od 2026 roku, ze względu na brak określonych na ten moment dalszych planów inwestycyjnych przekraczających możliwości własne Gminy, założono limit wydatków majątkowych na maksymalnym możliwym poziomie, niewymagającym pozyskania zewnętrznego finansowania.

PRZYCHODY

Planowane przychody w 2025 roku to kwota 4 573 000,00zł, która będzie pochodziła z emisji obligacji.

ROZCHODY

Rozchody w 2025 roku to kwota 1 323 000,00zł, stanowiąca spłatę zaciągniętych zobowiązań w latach poprzednich. Planowany deficyt w 2025 roku w kwocie 3 443 717,07zł zostanie sfinansowany przychodami jednostek samorządu terytorialnego wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 193 717,07 zł oraz ze sprzedaży innych papierów wartościowych w wysokości 3 250 000,00 zł.

Wartości rozchodów w latach prognozy zostały dopasowane pod względem harmonogramów spłat zaciągniętych i planowanych zobowiązań. Całość istniejącego i planowanego długu zostanie spłacona do końca 2039 r.

Planowana kwota długu po spłacie zaplanowanych rat i uruchomieniu planowanej emisji obligacji na koniec 2025 roku wyniesie 58 977 874,48zł (co stanowi 38,16% planowanych dochodów na ten rok).

W Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2025-2039, w poz. 5.11. i 5.1.1.1, zastosowano wyłączenia, o których mowa w art. 243 ust.3 uofp. Są one wynikiem emisji obligacji w 2018 roku, które zostały przeznaczone na sfinansowanie realizacji projektu z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 2 uofp., wraz z należnymi odsetkami. Dotyczy to projektu realizowanego wspólnie z Powiatem Sokołowskim (RIT) oraz kontynuacji zadania inwestycyjnego związanego z budową Parku Przemysłowego.

W uchwale w sprawie WPF upoważniono Burmistrza do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki, z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy. Ciągłość działania jednostki związana jest z funkcjonowaniem jednostki samorządowej i wynika z realizacji jej zadań statutowych, wynikających przede wszystkim z ustawy o samorządzie gminnym oraz innych ustaw obligujących do wykonania określonych zadań, zwłaszcza z zakresu opieki społecznej, oświaty, zapewnienia ładu i bezpieczeństwa mieszkańcom.

Plan na dochody bieżące wynosi 135 786 684,08zł, a na wydatki bieżące – 131 537 311,59zł. Różnica pomiędzy dochodami a wydatkami bieżącymi wynosi 4 249 372,49zł i stanowi nadwyżkę operacyjną.

Należy wskazać, iż w stosunku do lat ubiegłych znacznie wzrósł plan wydatków bieżących na oświatę. Wydatki bieżące zaplanowane na 2025r wynoszą 131 537 311,59zł. Wydatki bieżące w dziale 801 – 70 675 938,59zł, co stanowi 53,73% wydatków bieżących ogółem. 62,17% (43 940 053,25zł) wydatków bieżących w dziale 801 stanowią wydatki na wynagrodzenia nauczycieli i administracji oraz pochodne od wynagrodzeń. W dziale tym zaplanowane są także wydatki na niepubliczne jednostki w kwocie 17 870 000,00zł, co stanowi 25,28% wydatków bieżących w dziale 801. Jak widać coraz bardziej gminy mają problem utrzymania oświaty, a pozostałe dochody własne nie wystarczają na inne bieżące zadania, takie jak drogi, gospodarka komunalna oraz na realizację inwestycji.

Taka sytuacja w dalszej perspektywie lat, zwłaszcza finansowania działalności niepublicznych jednostek oświatowych, przy mniejszym tempie wzrostu dochodów bieżących może doprowadzić do znacznego zmniejszenia wyniku operacyjnego. Niski wynik operacyjny może spowodować, że mogą się pojawić problemy z indywidualnym wskaźnikiem zadłużenia. To w perspektywie czasu odbiera możliwość zaciągania zobowiązań, bo będzie istniało realne zagrożenie braku możliwości ich spłaty. Innym istotnym elementem, na który należy zwrócić uwagę jest konieczność ograniczenia również wydatków inwestycyjnych, których realizacja jest najczęściej możliwa przy zaciąganiu nowych zobowiązań. Dlatego gmina powinna realizować inwestycje, które mogą być finansowane ze źródeł bezzwrotnych lub częściowo refundowanych. Możliwość finansowania inwestycji jedynie z kredytów czy też obligacji zaczyna być w przypadku gminy ograniczona, gdyż może zaistnieć brak możliwości ich spłaty w przyszłości. W związku z powyższym, w 2025 roku będą realizowane w większości te inwestycje, które są kontynuacją z lat poprzednich lub na które gmina otrzymała środki zewnętrzne, a sukcesywnie wprowadzane nowe w przypadku warunków, które pozwolą na ich realizację.